

सामुदायिक आत्मनिर्भर सेवा केन्द्र (आत्मनिर्भर केन्द्र) भूमिहीन तथा गरिब किसानलाई सङ्गठीत र सशक्तीकृत गर्दै भूमिअधिकार प्राप्तिको आन्दोलनमा वि.सं. २०५१ साल देखि क्रियाशील छ। संस्थाले गरिबी र अन्यायको जरो भूमिको अन्यायपूर्ण वितरणले गरीब नागरिकको मानवअधिकार हनन भइरहेको छ, र यसलाई न्यायोचित बनाउनुपर्छ भन्नेमा अविचलित तवरले कार्य गरिरहेको छ।

गाउँ भूमि अधिकार मन्चमा महिला सहभागिता

यस महिनाका मुख्य अभियान, क्रियाकलाप र उपलब्धीहरू

संयुक्त लालपुर्जा

बर्दिया र महोत्तरीमा जम्मा ७ जोडीले १.०७ हेक्टर जग्गाको संयुक्तपुर्जा बनाएकाछन् ।

मोहीजग्गा बाँडफाँड अभियान

मोहीजग्गा बाँडफाँड र जग्गानामसारीकालागि १४८० जनाले निवेदनदर्ता गरेका छन् । जसमध्ये सिरहामा ९ र सप्तरीमा १५३ गरि जम्मा १६२ जनामोहीकिसानहरुकोजग्गा बाँडफाडको मुद्दा फैसला भएको छ । बाँकेमा पनि मोही हकबापत सोलारी थारुले १ कठ्ठा (०.०३३ हे.) जग्गाप्राप्त गरेका छन् ।

गाउँ भूमिअधिकार मञ्च गठन, सदस्यता नविकरण र आन्दोलन कोष

सिरहा, बाँके, बर्दिया, उदयपुर, र ओखलढुङ्गामा जम्मा १२ वटा गाउँ भूमिअधिकार मञ्च गठन भएका छन् । दाङ, बर्दिया, सप्तरी, सिरहा, उदयपुर, ओखलढुङ्गा, रसुवा, महोत्तरी, सर्लाही र रौतहटका गाउँभूमिअधिकार मञ्चका ६२९५ जनाले सदस्यतानविकरण गरेका छन् भने दाङ र उदयपुर जिल्लामा १३७जनाको सदस्यतावितरण भएको छ । त्यसैगरि, रसुवा जिल्लामा सदस्यता शुल्क वापत रु.५,७९० संकलन भएको छ । ओखलढुङ्गामा च्यानाम, कटुञ्जे, हर्कपूर, र मुलखर्क गाविसमा गाउँ भूमिअधिकार मन्चहरुले रु २४५५ आन्दोलन कोष जम्मा गरेका छन् । सप्तरीमा पाँच गाउँ भूमिअधिकार मञ्चको रु. १५३५ आन्दोलन कोष जम्मा भएको छ । त्यसैगरि महोत्तरीले विभिन्न कार्यक्रमकालागि हल भाडामा दिएर रु. ७१०० आन्दोलन कोष जम्मा गरेको छ र जिल्लामञ्चको बैठक बसि जिल्ला सदस्य, कार्यकर्ताहरु सबैले मासिक रु. ३० का दरले ५३० आन्दोलन कोष जम्मा गरेका छन् । महोत्तरीकै भ्याउरे भाग्रे गाउँ भूमिअधिकार मञ्चले वृक्षारोपण गरेको अग्रिसो विक्रिबाट भएको रु ४५०० आम्दानी आन्दोलन कोषमा जम्मा गरिएको छ ।

स्रोत संकलन: महोत्तरीको प्रगतीशील भूमिअधिकार मञ्च र बलम्पाकी टोल भूमिअधिकार मञ्चलाई इनार निर्माणकोलागि जिल्ला विकास समिति जलेश्वरबाट रु.४ लाख बजेट विनियोजन गरि निर्माण समितिपनि गठन भएको छ । कृषि उद्यम अन्तर्गत चार घरेका सदस्यहरुले च्याउ खेतबिट ३०,४०० आम्दानीलिएका छन् । बाँकेमा ८ जना किसानले कृषिउद्यम तरकारी खेतीबाट रु. ४२,०५६ आम्दानी गरेका छन् । सप्तरीको शम्भुनाथमा नगरपालिकामा दलित र कृषिकालागि ३ लाख २६ हजार र छिनमस्तामा चर्पी र सामुदायिक भवन निर्माणका लागि १२ लाख गाविस र नगरपालिकामा पेश भएर निर्णय समेत भएको छ ।

मोही जागरण यात्रा : उदयपुर

मोहीलागेको जग्गा बाँडफाँड सम्बन्धी सन्देश गाउँगाउँमा पुर्याउन जिल्ला भूमिअधिकार मञ्चले २०७३ फागुण १६ गते देखि २२ गते सम्म सात दिने मोहीजागरण यात्रा गरेको छ । यस क्रममा कानुनी जानकारीका साथै मोहीहरुको प्रमाण हेतु र सुझावदिने कामभएको थियो ।

पिडितहरुको नागरिकता र मोहीको लालपुर्जामा नाम नमिलेको खण्डमा गाविस प्राविधिकलाई नै राखेर सरजर्मिन गर्ने कामपनि गरिएको थियो । निरन्तरको मोही नीतिबारे जानकारीका साथै प्रशिक्षण दिदाँ यात्रामा सहभागी मोहीहरु साच्ची नै उत्साहीत देखिएका थिए । यात्राको अन्तिम दिन जिल्लामञ्चको कार्यालयमा संगठनका अगुवा र मोहीहरु गरि जम्मा ४०० जना भेलाभई, कार्यालयबाट च्याली प्रदर्शन गर्दै गाईघाटको परिक्रमा गर्दै पिपलचोकमा आएर कोणसभामा परिणत भएको थियो । जिल्ला मञ्च अध्यक्ष जीतबहादुर तामाङ्को अध्यक्षतामा विभिन्न राजनितिक दल र पत्रकारहरुको समेत उपस्थिती रहेको थियो । ६ दिनमा, १२ वटा मोही बाँडफाँड निवेदन, ३ वटा नामसारी निवेदन, ३ जना घरमै मिलापन गर्ने र ८५ जना नामसारी गर्नुपर्ने गरि जम्मा १०३ जनाको सुचना संकलन गरिएको थियो ।

बगर खेती

बगर खेतीमा मौसम अनुसारका नगदे तथा तरकारी बालीहरु जस्तैः काका, फर्सी, लौका, र तर्भुजा जस्ता फलफुलका साथै बदाम, रहर, धान खेती गरेका छन्। बगरखेतीको हालको अवस्था हेर्दा कृषकहरुलाई राम्रो फाइदा हुने अनुमान गर्न सकिन्छ।

दाङ्ग जिल्लामा पहिलेदेखि नै भईरहेको बगरखेतीमा यस वर्ष धान, बदाम र रहर खेती बाट रु. ८२,७०० आम्दानी लिन सफल भएका छन्। हालसम्ममा सामुहिक खेतीबाट रु. २५०००० आन्दोलन कोष जम्मा गर्न सफल भएका छन्। बगरखेतीको लागि जिल्ला भूमिअधिकार मञ्चहरु दाङ्गबाट रु. २६,०००/- सहयोग गरिएको छ। सहयोगको पैसाले पानी सिंचाईको लागि पाईप २५० मिटर खरीद रु. १२,०००/- वीउ खरीद रु. १३,५००/- खनजोत रु. ६,५००/- टनेल बनाउन रु. १,५००/-को प्लाष्टिक खरिद मल रु. २०,०००/- गरी रु. ५३,५००/- को लगतमा बगर खेती गरिएको छ।

बगर खेती, उदयपुर

दाङ्ग, सर्लाही र उदयपुरका ११२ घरधुरीले ५.८४ हेक्टर बगर जमिनमा बगरखेती गरेकाछन्।

पुनर्निर्माण प्राधिकरणका प्रमुख कार्यकारी अधिकृतसँग छलफल

राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण कार्यालय, सिंहदरवार काठमाडौंमा कार्यकारी अधिकृत प्रा.डा.गोविन्द राजपोखरेललाई भेटी रसुवा जिल्लाकोभूमि, पुनर्निर्माणको विषयमा छलफल भयो । डेलीगोसनमासांसद् द्वय जनार्दन ढकाल र छोवाड तेन्जिनतामाड का साथमा स्थानीय निकायका कर्मचारीहरु लगायत १२ जना विस्थापित समुदायका अगुवाहरु गरि जम्मा २२ जनाको सहभागिता रहेको थियो । टोलीले रसुवा जिल्लाको सन्दर्भमा देखिएको विभिन्न सवालहरूलाई समेटी तयार गरेको ७ बुँदे मागपत्र राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत डा.पोखरेललाई पेश गरेका थिए । मागपत्रमा मुख्य गरी जिल्लामा भूकम्पपछि देखिएको समस्याहरू जस्तै:विस्थापित, सुकुम्बासीको नयाँ घर निर्माणको लागिआफ्नो नाममा जमिन नभएको, बिर्ता र गुठी जमिनमा बसोबास गर्दै आएका परिवारसँग आफ्नो नाममा पुर्जा नभएको, वास्तविक भूकम्प पीडितहरू नयाँ घर बनाउनको लागिअनुदान लाभग्राहीबाट छुटाइएको, भूकम्प पीडितले गरेको गुनासोको सुनुवाई राम्रोसँग नभएको जस्ता सवालहरू तत्काल समाधान गर्नको लागि माग गरिएको थियो । साथै तत्काल समस्या समाधानको लागि पहल गरिदिन समेत अनुरोध गरेका थिए ।

पुनर्निर्माण प्राधिकरणमा डेलीगोसन छलफल कार्यक्रममा प्रमुख कार्यकारी अधिकृत सहित उपस्थित सहभागिहरु

राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणका प्रमुखकार्यकारी अधिकृत डा.पोखरेलले जिल्लाको विस्थापितको समस्या समाधानको लागि राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणले १० दिनभित्र रसुवा जिल्लाको भम्रण आफैले गर्ने र तत्कालै पुनर्वासको प्रक्रिया अघि बढाउने प्रतिबद्धता जाहेर गर्नुभएको थियो । भूमिको समस्या समाधानगर्न कार्यविधिले प्रमुख जिल्ला अधिकारीलाई धेरै अधिकार दिएकाले धेरै विषय जिल्लाबाटै टुड्गो लाग्न सक्ने कुराको पनि

जानकारी दिनुभएको थियो । साथै सुकुम्बासी र आफ्नो नाममा जग्गा नभएको परिवारलाई पुनर्निर्माणको क्रममा नयाँ घर बनाउनुपर्ने अवस्थामा घडेरीकोलागि जग्गाखरिदको लागि घर बनाउनको लागि थप १ लाख रुपियाँ अनुदानपनि दिइने तयारी भएको र प्राधिकरणले पुनःइन्जिनियरहरू खटाएर छुट भएकाहरूको अध्ययन/सर्वेक्षण कार्य पनि यही हप्तादेखि थाल्ने कुराको जानकारी दिनुभएको थियो ।

कृषि सहकारीको पाँचौं बार्षिक साधारण सभा सम्पन्नः सिन्धुपाल्चोक

याडरीमा कृषि सहकारी संस्थालि.हेलम्बुको पाँचौं बार्षिक साधारण सभा भयो । सामुदायिक भूमि घरमा भएको कार्यक्रममा २८५ जनाको उपस्थिति थियो । जसमा १२५ महिला १६० जना पुरुष थिए । सभामा आर्थिक वर्ष २०७२/७३ प्रगति र आर्थिक प्रगती प्रतिवेदन, चालु आर्थिक वर्ष २०७३/७४ प्रस्तावित नीतितथा कार्यक्रम स्वीकृत, बीमा उपसमिति गठन तथा निर्वाचन, विनियम सशोधन जस्ता विषयमा छलफल तथा निर्णय भएको थियो । यो सहकारी २०६९ सालमा भूमिअधिकार मञ्चको पहलामा दर्ता भएको थियो । गाउँ भूमिअधिकार मञ्चमा ६५ जना आबद्ध भएका भूमिअधिकार बाट बच्चित सदस्यहरू उनीहरूले जम्मा गरेको रु.१२ हजार आन्दोलन कोषबाट सहकारी निर्माण तथा दर्ता भएको थियो । अहिले सहकारीमा हेलम्बु गाविसका ५९४ जना शेयर सदस्यहरू आबद्ध भएका छन् । सहकारीमा कूलपूँजी २१ लाख पुगेको छ ।

गोलभेंडा खेतीको उत्पादन र बिक्रीको नियमित विवरण अपडेट, रसुवा

लहरेपौवा, धैबुड र भोर्ले गाविसका किसानहरू मध्ये ३४ जना किसानले दोस्रो पटक गोलभेंडा खेती गरी आम्दानी लिएका छन् । उनीहरूले ४९०८ केजी उत्पादन र बिक्री गरी कुल २ लाख ४० हजार ५ सय ५५ रुपियाँ आम्दानी लिएका छन् । हालसम्म कार्यक्रमको सहयोगमा २०० परिवार किसानले गरेको गोलभेंडा खेतीको अपडेट अनुसार कुल ५१ हजार २ सय ६४ केजी उत्पादन गरी कुल २३ लाख २६ हजार ५ सय ५३ रुपियाँ आम्दानी लिएका छन् । अपडेट अनुसार प्रति व्यक्तिउत्पादन २५७ केजी र आम्दानी ११ हजार ६ सय ३३ रुपियाँ पुगेको छ ।

